

پیام‌های تسلیت مسئولان در پی درگذشت استاد بهمنی

در پی درگذشت استاد محمدعلی بهمنی تعداد زیادی از مسئولان، شخصیت‌های برجسته کشوری و همچنین شاعران و هنرمندان این ضایعه را تسلیت گفتند که تعدادی از این پیام‌ها را در ادامه می‌خوانید.

پیام تسلیت رئیس‌جمهور

مسعود پزشکیان، رئیس‌جمهور کشورمان در پیامی درگذشت محمدعلی بهمنی را تسلیت گفت.

متن این پیام به این شرح است:

درگذشت شاعر نام‌آشنا و خوش‌فریحه، مرحوم محمدعلی بهمنی، موجب تأثر و اندوه این جانب شد.

این شاعر توانمند و دارنده «تندیس خورشید مهر» به عنوان برترین غزل‌سرای کشور با سبک خاص، ذوق هنرمندانه و نگاه خلاقانه، انسانی و مردمی به شعر، جذابیت‌های خاصی به اشعار خود و غنای فراوانی به ادبیات ملی بخشید و نام و یادش ماندگار از خود بر جا گذاشت. فقدان این چهره پراح‌فرهنگی را به اهالی فرهنگ و هنر کشور، عموم دوستداران و به‌ویژه خانواده محترم آن مرحوم تسلیت می‌گویم و برای ایشان رحمت و رضوان الهی و برای بازماندگان صبر و سلامتی خواستارم.

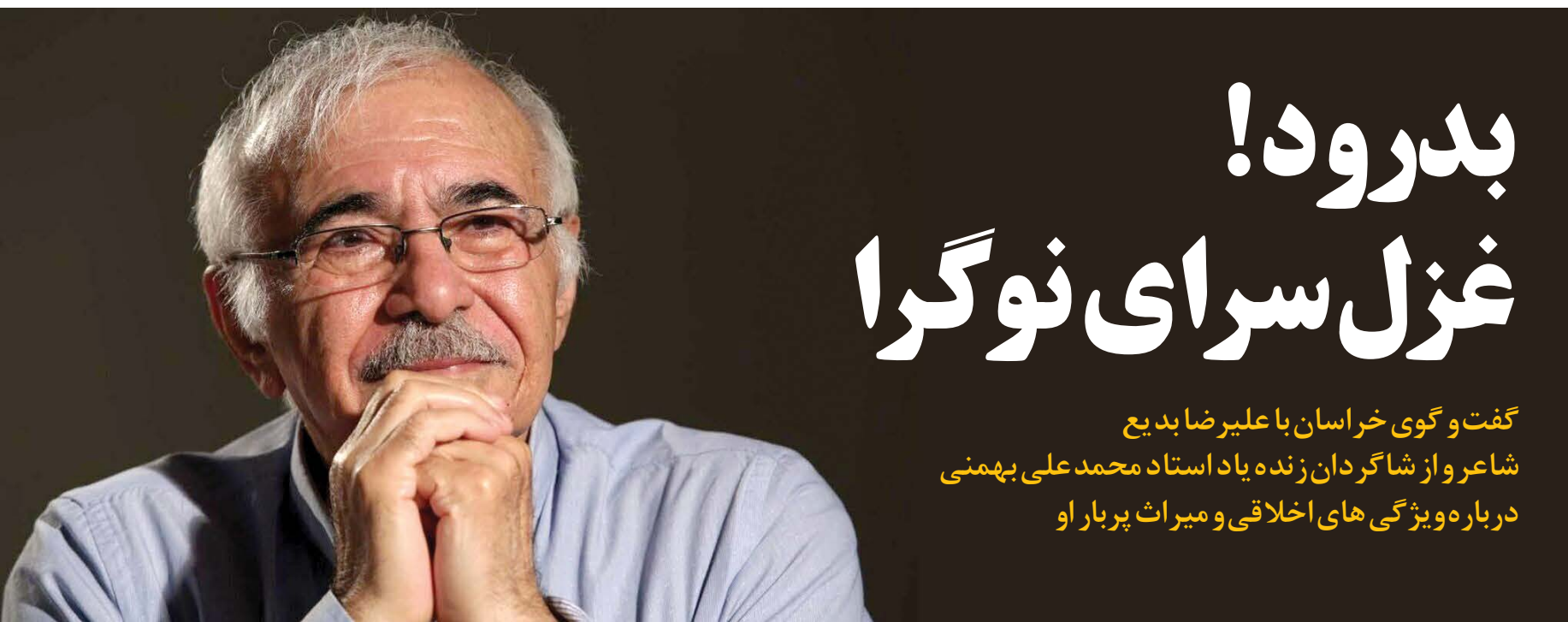
پیام تسلیت رئیس‌مجلس

محمدباقر قالیباف رئیس‌مجلس شورای اسلامی، در پیامی نوشت: فقدان شاعر پیش‌کسوت و غزل‌سرای نام‌آور معاصر استاد محمدعلی بهمنی موجب تأسف و تأثر گردید.

این چهره ماندگار خوش‌ذوق و فرهیخته، نقش موثری در سیر تکوینی شعر و غزل معاصر و بهره‌مندی از مضامین و مفاهیم پر معنا داشتند که با آثار ارزشمند خویش در پیوند شعر امروز با مردم و نسل جوان، نقشی تأثیرگذار ایفا نمودند و دستاوردهای ادبی‌شان در گنجینه معنوی و فرهنگی کشور به یادگار خواهد ماند. ضمن عرض تسلیت به مردم شریف و فرهنگ‌دوست ایران به‌ویژه مردم شهرستان‌های دزفول و بندرعباس، جامعه ادبی کشور، آشنایان و خانواده محترم، برای این شاعر گران‌قدر رحمت و مغفرت الهی و برای بازماندگان صبر و اجر از درگاه خداوند متعال مسئلت می‌کنم.

زنده‌یاد بهمنی راهنمون نسل‌های مختلف شاعران

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در پیامی درگذشت محمدعلی بهمنی شاعر نامدار کشورمان را تسلیت گفت و نوشت: این شاعر بزرگ با عنوان معلمی بی‌ادعا در این حوزه راهنمون نسل‌های مختلف از شاعران جوان بود و خواهد بود. درگذشت شاعر و ترانه‌سرای بزرگ و تأثیرگذار معاصر استاد محمدعلی بهمنی را به مردم فرهنگ‌مدار ایران، اهالی فرهنگ و هنر، خانواده گران‌قدرش و دوستان و دوستدارانش تسلیت می‌گویم. این شاعر بزرگ بیش از هفت دهه در حوزه شعر و سپهر ادبیات غنی پارسی تنفس کرد و با سرودن اشعار ترانه‌های ناب بر آن افزود و به عنوان معلمی بی‌ادعا در این حوزه راهنمون نسل‌های مختلف از شاعران جوان بود و خواهد بود. درخواست‌های گسترده مردم شریف و حق‌شناس بندرعباس، تشکلهای فرهنگی و هنری، هنرمندان و مسئولان استان هرمرگان برای پذیرا بودن کالبدشان در یکی از مراکز فرهنگی استان نشان از تلاش‌های ارجمند ایشان در آن منطقه عزیز دارد و امید که این مهم موجب و موجد اتفاقات مبارک در حوزه شعر و ادب و حفظ و گسترش زبان و ادبیات پارسی باشد و روح لطیف‌اش در ساحل خلیج فارس آرام گیرد.»

محمد بهبودی‌نیا

culture@khorasannews.com

تمام زندگی، فکر و ذکر محمدعلی بهمنی شعر بود و از آن مهم‌تر مهربان بودن اوست. چند روزی می‌شد که استاد بهمنی برای دومین بار آن‌هم در کمتر از چند ماه به دلیل سکته مغزی در اورژانس بیمارستان «تندیس» تهران بستری شده بود. او که خود، همیشه نگران حال مردم بود و در شعرهای عاشقانه و اجتماعی‌اش به‌دور از تکلف از زبان مردم سخن می‌گفت، حالا تعداد زیادی از دوستداران خود را نگران کرده بود. روزهای

سخت دست و پنجه نرم کردن او زیر دستگاه تنفس مصنوعی یکی پس از دیگری گذشت تا این که بالاخره اتفاق ناگوار حدود ساعت ۲۳ شنبه‌شب (۹ شهریورماه) رخ داد و خبر درگذشت استاد محمدعلی بهمنی منتشر شد. در کمتر از چند دقیقه شاعران و هنرمندان زیادی در صفحات مجازی خود با اندوه، این خبر را منتشر کردند. صبح‌روز گذشته برای مصاحبه با چند شاعر که از دوستان نزدیک استاد بهمنی بودند، تماس گرفتم تا از این شاعر زلال‌برایمان بگویند اما بغض توان این گفت‌وگورا از آن‌ها گرفته بود. در نهایت با اصرار زیاد ما علیرضا بدیع شاعر شناخته‌شده کشورمان که از دوستان نزدیک استاد بهمنی به شمار می‌آید حاضر به مصاحبه شد. در ادامه شرح این مصاحبه را که کلمه به کلمه‌اش با بغض همراه بود، می‌خوانید.

سرود؛ البته به‌جز یک یا دو شعرش. آن‌طور که خودش می‌گفت این دو شعر تا حدودی از لالی و مهربانی ذاتی محمدعلی بهمنی فاصله گرفته بود. زمانی که شعر «درین زمانه بی‌های و هوئی لال پرست» را سروده بود، می‌گفت «برخی افراد به من خرده گرفته‌اند که این شعر با ذات مهربان تو فاصله دارد. تو در شاعر مهربان و زلالی و این صفات و تصویرها که در شعر می‌آوری با ذات تو در تناقض است.» به‌جز دی‌با سه شعر بهمنی، در بقیه آثار او خبری از زبان گزنده و تلخ نیست. او همیشه در شعرش همه را به صلح، دوستی و مهربانی و محبت توصیه می‌کرد این خصوصیت در رفتار و زندگی او نیز به چشم می‌خورد. ما در تک‌تک شعرهای بهمنی می‌توانیم صفا، صمیمیت و لبخند او را ببینیم. من بیشتر از شعر او شخصیتش را ستایش کرده و ستایش می‌کنم. استاد بهمنی در شعرهایش گنجینه‌ای از حال خوب را برای ما به‌یادگار گذاشت.

پرهیز از کلیشه‌ها در هنر بود. همیشه به ما توصیه می‌کرد که از کاربرد تعابیر، تصاویر و موضوعات عاشقانه نخ‌نما در شعر پرهیز کنیم. استاد بهمنی در بدو ورودش به دنیای شعر با منوچهر نیستانی آشنا شد. نیستانی یکی از پیشروترین غزل‌سرایان معاصر بود. این آشنایی او را به راه و وادی کشانده بود که تا همیشه می‌توانست به لحاظ ادبی از آن فضا بهره‌مند شود. همچنین

در ادامه زندگی هنری خود هم‌نشینی‌اش با حسین منزوی و دیگر غزل‌سراهایی که متفاوت می‌اندیشند، باعث شد ذهن و زبان او امروزی شود. اتفاقاً چند ساعت پیش داشتم فیلمی از نشست‌های او در ساوه را می‌دیدم. استاد بهمنی شعری خواندند که از زبان یک «آدم‌آهنی» یا همان روایات بود. در طول خواندن این شعر بارها او را تحسین کردم، زیرا او یک انسان با بیش از ۸۰ سال بود که ذهنی مدرن و امروزی را وارد شعرش کرد.

دلایل همه‌گیر شدن شعر بهمنی میان مخاطبان خاص و عام چیست؟

برای شرح این موضوع باید مقدمه‌ای بگویم. کتابی درباره شعر محمدعلی بهمنی توسط بهروز ثروتیان منتشر شده، ثروتیان در این کتاب محمدعلی بهمنی را «سعدی زمانه ما» خطاب می‌کند که استاد بهمنی هم از این نسبت خرسند بود و این اتفاق را همیشه با لبخند، تعریف می‌کرد. در حقیقت شعر بهمنی، شعری سهل و

لطفاً درباره روایت خود، در شعر استاد بهمنی توضیح دهید

محمدعلی بهمنی بدون این‌که بخواهد در شعرهایش ادا دربی‌آورد و چیزی به‌جز خودش را روایت کند همه این سال‌ها شعر

من زنده‌ام هنوز و غزل فکر می‌کنم

به یاد محمدعلی بهمنی شاعر جریان ساز معاصر

سید احمد میرزاده

culture@khorasannews.com

محمدعلی بهمنی هم آسمانی شد و رفت؛ او اکنون ستاره‌ای است در کنار دیگر ستارگان دور دست سپهر ادب فارسی. شاعری که همسایه در باری جنوب بود و مثل دریای جنوب مواج و مهربان و خوب. به قول خودش برادر دریا بود:

دریافته‌ست خواهر و من هم برادرش
تنهاتر از همیشه نشستیم برابرش
شاعری که مرگ را بر نمی‌تافت و جز زندگی حقیقتی نمی‌شناخت. او در غزلی که در سوگ امام خمینی (ره) در سال ۶۸ سروده بود چنین گفت: «زنده‌تر از تو کسی نیست چراگریه کنیم»
و در شاه‌بیت غزل مشهور «خرچنگ‌های مردابی» ایستادگی‌اش را در برابر مرگ چنین فریاد می‌زد:
هنوز زنده‌ام و زنده‌بودنم خاری است
به تنگ چشمی نامردم زوال پرست...
زندگی برای او در شعر معنی

در آن هوای دلگیر وقتی غروب می‌شد
گویم به جای خورشید من زخم خورده بودم
وقتی غروب می‌شد وقتی غروب می‌شد
کاش آن غروب‌ها را از یاد برده بودم
و گاه نیز اشارات و تلخیصات اسلامی و قرآنی رویه مذهبی شعر او را به نمایش می‌گذازد:
باین که در زمانه بیداد می‌توان
سر را به چاه صبر فرو برد و داد زد
گاهی نمی‌توان به خدا حرف در در
با خود نگاه داشت و روز معاد زد
استاد محمدعلی بهمنی در شعری دیگر با همین مضمون می‌گوید:

تو از اول سلامت پاسخ بدرد با خود داشت
اگر چه سحر صوتت جذبه داوود با خود داشت
بهشتت سبز تر از وعده شداد بود اما
برای برگ بر کش دوزخ نمرود با خود داشت
و از این نگاه را در غزل مشهوری که خطاب به حضرت رضا (علیه‌السلام) سروده است، می‌توان دید:
شر منده‌ام که همت‌آهوندان شتم
شمت و سه سال راه به این سوندان شتم.

نوآوری در ساخت، زبان، ترکیبات و موسیقی غزل‌های او به‌خاطر نوآوری‌هایی که در ساخت، زبان، ترکیبات و حتی موسیقی داشت، خیلی زود جای او را در شعر معاصر باز و تثبیت کرد تا آن‌جا که سهیل محمودی در وصف شعر و شخصیت استاد بهمنی در دهه شصت در دفتر فصلی از عاشقانه‌ها چنین سرود:

آه‌بگذار که من نیز به جادوی غزل
بهمنی‌وار ترنین شاعر دنیا باشم

و به راستی که گاه غزل او جادویی بود، این جادوی جذابیت‌بخش در صمیمیت شاعرانه او داشت. او همیشه خودش بود؛ عمیقاً به شعر جوششی ایمان داشت. در جایی گفته بود:

هر شعری که با پیش زمینه شروع و پیش اندیشی داشته باشد با ذات شعر فاصله دارد. شعر آن است که به ناگهان اتفاق افتاده باشد و گاهی شاعر آن را پیرایش و ویرایش کند و واقع خلق آن شعر پیش اندیشیده نیست.»

همکاری با خواننده‌های سرشناس موسیقی از ناصر عبداللهی تا حبیب‌محبیان
در شهرت غزل‌های او البته نقش همشهری هنرمندش زنده‌یاد ناصر عبداللهی را نیز نباید از خاطر برد. ما بسیاری از مشهورترین سروده‌های بهمنی را با صدای عبداللهی شنیده‌ایم:
این شوق است یافلق مشرق و مغربم بگو
من به کجا رسیده‌ام جان دقایقم بگو
و البته شور انگیزترین غزل او را صدای مرحوم حبیب‌محبیان جاودانه کرد:

در این زمانه بی‌های و هوئی لال پرست
خوشا به حال کلاغان قیل و قال پرست
بهمنی سال‌های بسیار در دفتر شعر و موسیقی صدا و سیما در خدمت تولید و آفرینش ترانه‌های ماندگار بود و البته خود نیز ترانه‌های زیبایی سرود. می‌توان گفت در واقع ترانه سرایی بهمنی به اندازه نقش او در غزل معاصر پر رنگ است:

رودخونه‌ها رودخونه‌ها منم می‌خوام اراهی باشم
برم به دریا برسم ماهی بشم ماهی بشم